

Burgemeester en wethouders

Datum 14 mei 2024

Onderwerp

Groene leges

Wij willen

Duurzaam gedrag belonen door inwoners en ondernemers tegemoet te komen in het nemen van duurzaamheidsmaatregelen die bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsambities van De Wolden voor 2030 door het verlagen van de leges.

Wij besluiten

1. De raad voor te stellen om Groene Leges in te voeren op de wijze zoals in bijlage 1 omschreven en dit te verwerken in een wijziging van de Legesverordening in juli 2024 (bijlage 2).
2. De raad voor te stellen om de financiële consequentie à €12.500,- mee te nemen in de bestuursrapportage van 2024 en om de structurele financiële consequentie à €25.000,- mee te nemen in de begroting 2025.

Want

- 1.1 *Met het invoeren van Groene Leges in De Wolden geven we invulling aan de aangenomen motie.*
Het voorstel voor Groene Leges geeft invulling aan de wens van de gemeente kenbaar gemaakt in de motie Groene Leges van november 2022 en sluit aan bij het huidige ruimtelijk beleid zoals omschreven in het LOK.
- 1.2 *Het invoeren van Groene Leges in De Wolden draagt bij aan het realiseren van de duurzaamheidsambities van De Wolden.*
Door de raad is de ambitie vastgesteld om in 2030 in De Wolden 70% van de elektriciteitsvraag duurzaam op te wekken en 100% in 2040. Met het invoeren van Groene Leges leveren we een bijdrage aan het stimuleren van de duurzame opwek van energie om de gestelde duurzaamheidsdoelen te halen.
- 1.3 *Met het invoeren van Groene Leges in De Wolden verlagen we de financiële last voor inwoners en ondernemers bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen.*
Bij de vergunningaanvraag betalen inwoners en ondernemers legeskosten. De legeskosten zijn gebaseerd op de bouwsom. Het nemen van duurzaamheidsmaatregelen kost extra geld, wat resulteert in een hogere bouwsom. Als gevolg van deze hogere bouwsom wordt er een hogere legesaanslag betaald.
- 2.1 *Het invoeren van de Groene Leges heeft invloed op de legesopbrengsten.*
Door het invoeren van Groene Leges worden lagere bedragen aan leges voor duurzaamheidsmaatregelen betaald. Dit leidt per vergunningsaanvraag voor een duurzaamheidsmaatregel tot minder inkomsten. Om deze lagere inkomsten op te vangen, is het voorstel dit mee te nemen in de bestuursrapportage en begroting.

Maar

1. *Het voorstel Groene Leges leidt tot lagere inkomsten.*

Door het invoeren van Groene Leges worden lagere bedragen aan leges voor duurzaamheidsmaatregelen betaald. Dit leidt per vergunningsaanvraag voor een duurzaamheidsmaatregel tot minder inkomsten. De invoering van Groene Leges moet dan ook financieel passend zijn gezien de 'ravijnjaren' 2026 en 2027. Echter, de toepassing van de huidige legesverordening voor de grootschalige opwek van energie zal zeer hoge legesaanslagen tot gevolg hebben. Hierdoor is de kans groot dat initiatiefnemers afhaken of bezwaar zullen maken tegen de hoogte van de leges indien de verordening hetzelfde blijft.

2. *Het voorstel Groene Leges wijkt af van de gebruikelijke norm van volledige kostendekking van 100%.*

Diverse ontwikkelingen, zoals het invoeren van de omgevingswet, hebben invloed op de kostendekking van legesverordeningen. Momenteel wordt er onderzoek gedaan naar de kostendekking van de huidige legesverordening. Doorgaans zouden leges slechts kostendekkend mogen zijn. Vooruitlopend op dit onderzoek stellen wij voor om nu al een aanpassing te maken in de kostendekking van de leges.

3. *Door de korting vooraf te geven is er beperkte controle mogelijk of de maatregelen daadwerkelijk zijn uitgevoerd.*

Door te werken met een vooraf vastgesteld kortingspercentage welke meteen wordt verwerkt bij de aanvraag, hoeft er geen teruggaveregeling worden opgesteld. Het gevolg is wel dat er geen controle moment plaatsvindt waar de inwoner of ondernemer aantoont dat de duurzaamheidsmaatregel daadwerkelijk is uitgevoerd. Echter, logischerwijs zal men geen vergunningsaanvraag doen (en kosten maken), als deze niet uitgevoerd zal gaan worden.

Achtergrond

In november 2022 werd de motie Groene Leges unaniem aangenomen. In december 2023 is de raad met een brief geïnformeerd met de mogelijkheden om invulling te geven aan deze Groene Leges. Het raadsvoorstel dat nu voorligt, bouwt voort op deze brief sluit aan bij het huidig ruimtelijk beleid zoals omschreven in het LOK.

Momenteel zijn de legeskosten voor duurzaamheidsmaatregelen gebaseerd op de bouwsom van de betreffende vergunningaanvraag. Er is dus geen sprake van een kortingspercentage. Enkel voor mono-mestvergisting installaties is met ingang van 2024 een vast bedrag van €3.500,- in de legesverordening opgenomen. Het voorstel is om nu wel met een kortingspercentage of een vast tarief (afhankelijk van de genomen duurzaamheidsmaatregelen) te werken. Zie de bijlage voor de uitwerking hiervan. De Wolden kan de Groene Leges relatief gemakkelijk invoeren. Door te werken met een vooraf toegepast kortingspercentage of met een vast bedrag beperk je de ambtelijke last die het voorstel met zich meebrengt. Er hoeft immers niet te worden gewerkt met een teruggaveregeling.

Het voorstel Groene Leges is echter niet voor iedereen bedoeld. Het is gericht op het stimuleren van initiatieven bij particulieren en ondernemers, terwijl woningcorporaties zijn uitgesloten omdat zij vaak al andere regelingen kunnen benutten. Daarom kunnen zij geen aanspraak maken op de vermindering van legeskosten bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. De motie Eigenaarschap streeft ernaar dat minstens 70% van de grootschalige energieopwekking in lokaal eigenaarschap is. Dit faciliteert dat de voordelen van deze regeling daadwerkelijk ten goede komen aan de inwoners en ondernemers van De Wolden, en niet elders.

In de raadsbrief werd oorspronkelijk gesproken over een wijziging in de legesverordening in 2025, maar we zien nu de mogelijkheid om deze wijziging al in juli 2024 door te voeren.

De financiële gevolgen zijn

Het advies is om de financiële consequentie à €12.500,- mee te nemen in de bestuursrapportage van 2024 en om de structurele financiële consequentie à €25.000,- mee te nemen in de begroting 2025 voor de missende inkomsten.

Op voorhand is lastig in te schatten hoeveel aanvragen er in de komende jaren ingediend gaan worden welke voor een vermindering van de legeskosten in aanmerking komen, ook omdat het invoeren van Groene Leges een stimulerend effect kan hebben op het aantal vergunningsaanvragen van duurzaamheidsmaatregelen.

De afgelopen jaren zijn veel inwoners en ondernemers zonder deze regeling al overgegaan tot investeringen in groene maatregelen. Dit is met name zichtbaar in aanvragen voor zonnepanelen, monovergisters en kleine windmolens. De verwachting is dat het aantal aanvragen beperkt zal blijven tot een financiële consequentie van €25.000,-. Dit betekent dat het invoeren van Groene Leges enerzijds een lagere legesopbrengst kan betekenen, omdat er een korting wordt gegeven. Anderzijds kan deze regeling voor betreffende initiatiefnemers drempelverlagend werken, wat kan resulteren in een toename van het aantal ingediende vergunningaanvragen. Dit kan op zijn beurt een gunstig effect hebben op de opbrengst van leges.

Alternatieven

Besluiten om de raad geen voorstel te doen voor het invoeren van 'Groene Leges'. Dit betekent dat inwoners en ondernemers geen korting krijgen op de legeskosten voor duurzaamheidsmaatregelen. Dit is niet wenselijk, omdat hiermee geen invulling gegeven wordt aan de 'Motie - Groene Leges'. Daarmee missen we een kans om initiatieven die bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsambitie van De Wolden te stimuleren, hetgeen wellicht zou kunnen door vermindering van de leges. Daarnaast zou er voor een andere maatregelen gekozen kunnen worden. Echter, door de technische beperkingen van het heffingen programma is het niet mogelijk om dit jaar extra maatregelen toe te voegen (buiten de maatregelen zoals beschreven in dit voorstel). Er kan wel gekozen worden voor een alternatief kortingstarief.

Participatie

Hoewel er geen specifieke feedbackverzoeken waren, was de aanleiding voor dit voorstel het verzoek van de raad om actie te ondernemen met betrekking tot het onderwerp van Groene Leges. Desondanks staan we open voor vragen, opmerkingen of zorgen van belanghebbenden over dit onderwerp.

Communicatie

Na besluitvorming wordt de aangepaste legesverordening voorgelegd aan uw raad. De aanpassing van de legesverordening zal gepubliceerd worden op wetten.overheid.nl en op de gemeentelijke website. Daarnaast zal er via een persbericht aan inwoners gecommuniceerd worden over de invoering van Groene Leges.

Bijlagen

1. Overzicht voorstel duurzaamheidsmaatregelen
2. Wijziging van de legesverordening
3. Pers bericht
4. Raadsvoorstel Groene Leges
5. Raadsbrief Groene Leges